

Σχολική Μονάδα: 2ο ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ - ΔΕΛΜΟΥΖΕΙΟ

Σχολικό Έτος: 2023 - 2024

Τίτλος Δράσης: Παρέα με την «Άλκη»

Στόχος Βελτίωσης:

Ανασχεδιασμός και βέλτιστη διαχείριση του υπάρχοντος χώρου της βιβλιοθήκης ώστε να καταστεί ένα πλήρως λειτουργικό, ευχάριστο και δημιουργικό περιβάλλον εναλλακτικής μάθησης, πλουραστικής επικοινωνίας, αλληλεπίδρασης και δημοκρατικής συνεργασίας όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Άξονας: Ηγεσία - Οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας

Στόχοι –Αναγκαιότητα

Παρά το γεγονός ότι η σχολική μονάδα διαθέτει βιβλιοθήκη που είχε ενταχθεί στο ΕΠΕΑΕΚ με μεγάλο αριθμό βιβλίων, ο χώρος αυτός τα τελευταία χρόνια παραμένει ανενεργός λόγω της απουσίας οργανωτικών δομών με αποτέλεσμα να αδυνατεί να υποστηρίξει εκπαιδευτικές διαδικασίες που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σχολικής κοινότητας. Ως εκ τούτου, η αναδιοργάνωση και επαναλειτουργία της σχολικής βιβλιοθήκης κρίνεται αναγκαία προκειμένου να υποβοηθήσει το έργο των εκπαιδευτικών και των μαθητών/τριών, υποστηρίζοντας τόσο τη διδακτική διαδικασία των παραδοσιακών τάξεων όσο και την εφαρμογή εναλλακτικών παιδαγωγικών διαδικασιών. Με την κατάλληλη οργάνωση και αξιοποίηση μπορεί να αποτελέσει έναν φυσικό χώρο για την ανάπτυξη της ερευνητικής, κριτικής και δημιουργικής σκέψης των μαθητών/τριών αλλά και την καλλιέργεια γνήσιων διαπροσωπικών σχέσεων.

Σκοπός:

Ανασχεδιασμός και βέλτιστη διαχείριση του υπάρχοντος χώρου της βιβλιοθήκης ώστε να καταστεί ένα πλήρως λειτουργικό, ευχάριστο και δημιουργικό περιβάλλον εναλλακτικής μάθησης, πλουραλιστικής επικοινωνίας, αλληλεπίδρασης και δημοκρατικής συνεργασίας όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Ειδικοί στόχοι:

- Επαναφορά βιβλιοθήκης σε κατάσταση λειτουργικότητας, αύξηση επισκεψιμότητας.
- Σύνδεση της βιβλιοθήκης με τις απαιτήσεις της καθημερινής διδακτικής πράξης μέσω εναλλακτικών ενεργητικών μεθόδων διδασκαλίας και της καλλιέργειας δεξιοτήτων αυτόνομης μάθησης.
- Εμπλουτισμός συλλογής με νέους τίτλους βιβλίων, βελτίωση στην οργάνωση, καταγραφή και ταξινόμηση της συλλογής.
- Ενδυνάμωση αναγνωστικού ενδιαφέροντος και φιλαναγνωσίας των μαθητών/τριών.
- Αξιοποίηση της βιβλιοθήκης ως χώρου αισθητηριακής εκτόνωσης, αποφόρτισης και χαλάρωσης των μαθητών/τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Δικτύωση της σχολικής βιβλιοθήκης με άλλες βιβλιοθήκες, ανταλλαγή τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών, άνοιγμα στην κοινότητα με στόχο την εξωστρέφεια.

Ενέργειες που υλοποιήθηκαν

Η ομάδα δράσης εργάστηκε συστηματικά τηρώντας το χρονοδιάγραμμα και αξιοποιώντας μεθόδους αναφερθείσες στο στάδιο του σχεδιασμού. Πραγματοποιήθηκαν έως σήμερα οι ακόλουθες ενέργειες:

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2023

- Επιτόπια έρευνα στη σχολική βιβλιοθήκη, αποτύπωση υπάρχουσας κατάστασης, προσδιορισμός και ιεράρχηση προβλημάτων, διατύπωση απόψεων/ιδεών για βέλτιστη διαχείριση κατάστασης.
- Συγκρότηση υποομάδων και κατανομή του έργου.
- Έναρξη εργασιών εκκαθάρισης από άχρηστα αντικείμενα και τακτοποίησης χώρου βιβλιοθήκης.
- Μελέτη δεκαδικού συστήματος ταξινόμησης Dewey, βάσει του οποίου έχει οργανωθεί μεγάλο μέρος του υλικού βιβλιοθήκης.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2023

- Επίσκεψη κατόπιν πρόσκλησης της συντηρήτριας έργων τέχνης και πρώην υπευθύνου της βιβλιοθήκης 2ου Γυμνασίου. Συζήτηση, ανταλλαγή απόψεων/εμπειριών και προβληματισμών για οργάνωση χώρου.
- Συμμετοχή μελών ομάδας σε 7ωρη επιμορφωτική δράση του 1ου ΠΕΚΕΣ με θέμα «Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο: «Συντροφιά με την Άλκη Ζέη στο σχολείο».
- Αποστολή ηλεκτρονικών αιτημάτων σε εκδοτικούς οίκους (Μεταίχμιο, Πατάκης, Κέδρος, Καστανιώτης) για τη στήριξη του θεσμού της σχολικής βιβλιοθήκης με δωρεά βιβλίων εκδόσεών τους.
- Συνεργασία με την υπεύθυνη της σχολικής βιβλιοθήκης του 4ου Δημοτικού σχολείου Ηλιούπολης. Συζήτηση, ανταλλαγή καλών πρακτικών για την οργάνωση και λειτουργία της σχολικής βιβλιοθήκης.
- Αποστολή ενημερωτικής ανακοίνωσης προς τους γονείς/κηδεμόνες και δημιουργία αφίσας για την πρόσκληση προσφοράς λογοτεχνικών βιβλίων στη σχολική βιβλιοθήκη από μαθητές/τριες και γονείς. Συγκέντρωση 200 περίπου βιβλίων.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023

- Ηλεκτρονική επικοινωνία με το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο για απόκτηση κωδικών και ενεργοποίηση λογαριασμού σε πλατφόρμα καταχώρησης και ταξινόμησης βιβλίων για τη σχολική βιβλιοθήκη. Εγγραφή στο δίκτυο σχολικών βιβλιοθηκών MYLIB.
- Φιλαναγνωστικές δράσεις στη βιβλιοθήκη αφιερωμένες στην Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία. Οι μαθητές/τριες των τμημάτων Β3-Β4 παρουσίασαν στους συμμαθητές/τριες τους ένα αγαπημένο τους βιβλίο και μοιράστηκαν την αναγνωστική τους εμπειρία στο χώρο της βιβλιοθήκης. Συζήτηση, αλληλεπίδραση.
- Συνάντηση με την υπεύθυνη Δημοτικής Βιβλιοθήκης Ηλιούπολης στο πλαίσιο δικτύωσης της «Άλκης Ζέη» με άλλες βιβλιοθήκες για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, ιδεών και καλών πρακτικών.
- Επαφή με μία φιλόλογο του 3ου Γυμνασίου Ηλιούπολης και σχεδιασμός κοινών φιλαναγνωστικών δράσεων των δύο σχολείων.
- Σχεδιασμός και αξιοποίηση ερωτηματολογίου για ανίχνευση της σχέσης μαθητικής κοινότητας με τη σχολική βιβλιοθήκη και το βιβλίο πριν την υλοποίηση της δράσης με στόχο την ακριβέστερη δυνατή αποτίμηση του άξονα. Συνεργασία με την εκπαιδευτικό Πληροφορικής που υποστήριξε τη δράση.
- Αντικατάσταση παρωχημένου τεχνολογικού εξοπλισμού με νέους σταθερούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές για τη βελτίωση των παρεχόμενων από τη βιβλιοθήκη υπηρεσιών.

- Έναρξη ηλεκτρονικής καταγραφής βιβλίων στην πλατφόρμα mylib. Προσθήκη ταξιθετικών αριθμών και αριθμών barcodes στα καταγεγραμμένα βιβλία.
- Ομαδοσυνεργατική δράση στη βιβλιοθήκη μαθητών/τριών Β΄ Τάξη. Θέμα το Ολοκαύτωμα.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023-ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

«Βιβλία του κουτιού»: Μαθητές/τριες Β΄ Γυμνασίου διάβασαν στη διάρκεια των Χριστουγέννων ένα λογοτεχνικό βιβλίο της αρεσκείας τους από τα όσα διαθέτει η Βιβλιοθήκη και εργάστηκαν φτιάχνοντας σημειώματα για τους ήρωες, την υπόθεση, το σκηνικό αλλά και γράφοντας ένα γράμμα στον πρωταγωνιστή. Ένα κουτί παπουτσιών μεταμορφώθηκε και έκλεισε μέσα του αντικείμενα σχετικά με την υπόθεση. Παρουσίαση βιβλιοκουτιών από τους μαθητές/τριες στη βιβλιοθήκη.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2024

Αποτελέσματα ερωτηματολογίου για ανίχνευση σχέσης μαθητών/τριών με τη σχολική βιβλιοθήκη και το εξωσχολικό βιβλίο. Καταγραφή συμπερασμάτων.

ΜΑΡΤΙΟΣ 2024

Πραγματοποίηση διδακτικών επισκέψεων και συμμετοχή μαθητών/τριών Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Συναντώντας την Άλκη Ζέη» στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Ηλιούπολης.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2024

- Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου 2024 υλοποιήθηκε από την Ομάδα δράσης εργαστήριο φιλαναγνωσίας και δημιουργικής γραφής με τίτλο «βιβλιοφιλίες και ανοιχτά βιβλία» σε συνεργασία με το 3ο Γυμνάσιο Ηλιούπολης. Μαθητές/τριες των δύο σχολείων συναντήθηκαν στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Ηλιούπολης με στόχο να γνωριστούν, να ανταλλάξουν εμπειρίες, να παίξουν, να διαβάσουν και να δημιουργήσουν ευφάνταστες ιστορίες με τίτλο «Ιστορίες της φαντασίας, ιστορίες που ταξιδεύουν». Τα «Ανοιχτά βιβλία» με τις μαθητικές ιστορίες αναρτήθηκαν στον πίνακα ανακοινώσεων της σχολικής βιβλιοθήκης.
- Την ημέρα εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Βιβλίου ενημερώθηκαν όλα τα τμήματα για την αφίσα και το μήνυμα της που τυπώθηκε από την ελληνική IBBY για το έτος 2024. Η αφίσα αναρτήθηκε στη βιβλιοθήκη και στις αίθουσες διδασκαλίας.
- Επισκευή μηχανισμών ρολών σκίασης στο χώρο της Βιβλιοθήκης, ο οποίος πλέον φωτίζεται και με φυσικό φως.
- Τοποθέτηση βιντεοπροβολέα και αντικατάσταση πανιού προβολής στο χώρο της βιβλιοθήκης.
- Τοποθέτηση ηχοσυστήματος για την αναπαραγωγή χαλαρωτικής μουσικής στη βιβλιοθήκη.
- Ηλεκτρονικό αίτημα σε βιβλιοπωλεία της Ηλιούπολης για δωρεά βιβλίων εφηβικής λογοτεχνίας στη βιβλιοθήκη. Κατάρτιση λίστας με ενδεικτικούς τίτλους.
- 1100 βιβλία έχουν καταγραφεί ηλεκτρονικά, έχουν λάβει ταξιθετικούς αριθμούς και έχουν τακτοποιηθεί στα ράφια της βιβλιοθήκης έως σήμερα.
- Σύνταξη και ανάρτηση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας σχολικής βιβλιοθήκης.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ 2024

- Στο Β΄ Τετράμηνο οι μαθητές/τριες των τμημάτων Β3-Β4 και Γ2-Γ4 συμμετείχαν σε φιλαναγνωστικές δράσεις. Διάβασαν κάποια από τα προτεινόμενα βιβλία της Άλκης Ζέη και επιδόθηκαν σε δραστηριότητες αναγνωστικής ανταπόκρισης, δημιουργικής γραφής και δραματοποίησης. Το συνολικό περιεχόμενο της δράσης και οι επιμέρους δραστηριότητες με τα τεκμήρια γραφής θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του σχολείου με τη λήξη της σχολικής χρονιάς.

- Συνεργασία με τον εκπαιδευτικό Εικαστικών, για διακόσμηση αίθουσας με καλλιτεχνήματα μαθητών/τριών σχετικά με τη φιλαναγνώσια.
- Ταξινόμηση των βιβλίων ανά θεματολογία (δεκαδικό σύστημα Dewey) από την ομάδα δράσης με την αρωγή μαθητών/τριών.

Αποτελέσματα της Δράσης

Σκοπός της δράσης υπήρξε ο ανασχεδιασμός και η βέλτιστη διαχείριση του υπάρχοντος χώρου της βιβλιοθήκης ώστε να καταστεί ένα λειτουργικό, ευχάριστο και δημιουργικό περιβάλλον εναλλακτικής μάθησης, πλουραλιστικής επικοινωνίας, αλληλεπίδρασης και δημοκρατικής συνεργασίας όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας. Για την υλοποίησή της υπήρξε συνεργασία της ομάδας με τη μαθητική κοινότητα, τους εκπαιδευτικούς και φορείς της τοπικής κοινωνίας. Οι βασικοί στόχοι του αρχικού σχεδιασμού (αύξηση αριθμού βιβλίων εφηβικής λογοτεχνίας, ψηφιοποίηση σχολικής βιβλιοθήκης, ταξινόμηση νεοεισερχομένων βιβλίων, καλλιέργεια φιλαναγνώσιας και αξιοποίηση της βιβλιοθήκης στη διδασκαλία, σύνταξη κανονισμού λειτουργίας, βελτίωση προσβασιμότητας- λειτουργικότητας βιβλιοθήκης, αύξηση επισκεψιμότητας) επιτεύχθηκαν σε μεγάλο βαθμό.

Πραγματοποιήθηκε, επίσης, ικανοποιητικός αριθμός δράσεων για τη δημιουργία κουλτούρας για τα βιβλία και την ανάγνωση και εγκαινιάστηκε γόνιμη συνεργασία με αρμόδιους φορείς που υλοποιούν προγράμματα φιλαναγνώσιας. Εφαρμόστηκαν καινοτόμες διδακτικές πρακτικές με δημιουργικές συνεργασίες στον χώρο βιβλιοθήκης και τα παιδιά χάρηκαν τον βιωματικό παιγνιώδη τρόπο προσέγγισης των βιβλίων, ασκήθηκαν στην ανάγνωση και τη βιβλιοπαρουσίαση και ένιωσαν χαρά μέσα από τις δράσεις φιλαναγνώσιας αποκτώντας αυτοπεποίθηση. Επιχειρήθηκε επιτυχώς η δικτύωση της βιβλιοθήκης με τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Ηλιούπολης και σχολικές βιβλιοθήκες άλλων μονάδων, η ανταλλαγή καλών πρακτικών, το εξωστρεφές άνοιγμα στην κοινότητα. Υπήρξε, τέλος, διάχυση των δράσεων μέσω ιστοσελίδας και Facebook της σχολικής μονάδας.

Συμπερασματικά, η σχολική βιβλιοθήκη «Άλκη Ζέη» παρουσιάζει θετικότερη εικόνα σε σχέση με το παρελθόν και διαθέτει την προοπτική προσανατολισμού στις σύγχρονες παιδαγωγικές και ψυχοκοινωνικές αντιλήψεις με βασική επιδίωξη τον επαναπροσδιορισμό της ασύμμετρης σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή/τριας, την αντικατάστασή της με στενές σχέσεις επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης και τη μετάβαση προς ένα μαθητοκεντρικό, δημιουργικό και ανοιχτό στην κοινωνία σχολείο.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

- Η ανενεργός κατάσταση, στην οποία βρισκόταν η βιβλιοθήκη τα τελευταία χρόνια λόγω της απουσίας οργανωτικών δομών, γεγονός που είχε υποβιβάσει τον χώρο σε αποθήκη άχρηστου υλικού.
- Η ύπαρξη ενός τεράστιου αριθμού βιβλίων μη καταγεγραμμένων ηλεκτρονικά και ανοργάνωτων.
- Ο εξαιρετικά περιορισμένος αριθμός βιβλίων εφηβικού/νεανικού ενδιαφέροντος και σύγχρονων εκδόσεων.
- Οι δυσχέρειες στην ανεύρεση πόρων για την αγορά νέου υλικού και την ανανέωση υλικοτεχνικής υποδομής.
- Η ανεπαρκής ανταπόκριση εκδοτικών οίκων στο αίτημα του σχολείου για χορήγηση βιβλίων προς ενίσχυση της βιβλιοθήκης.
- Η δυσκολία στην ανεύρεση κοινού χρόνου συναντήσεων των μελών της ομάδας δράσης εντός του σχολικού ωραρίου. Η απειρία των μελών της ομάδας σε θέματα βιβλιοθηκονομίας. Η γενικότερη απομάκρυνση των μαθητών/τριών από το εξωσχολικό βιβλίο και η έλλειψη κινήτρων για φιλαναγνώσια.

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Υλικό που παρήχθη:

1. Ηλεκτρονική βιβλιοθήκη 2ου Γυμνασίου Ηλιούπολης <http://lib2gymilio.mysch.gr>
2. Padlet πλήρους καταγραφής διαδικασιών και αποτελεσμάτων με φωτο-τεκμηρίωση ανά στόχο <https://padlet.com/katbravou/padlet-hq232cwygtnyl58g>
3. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Σχολικής Βιβλιοθήκης (Πρ.76/22.4.2024) <http://lib2gymilio.mysch.gr/rules>.
4. Ερωτηματολόγιο διερεύνησης σχέσης μαθητών/τριών με σχολική βιβλιοθήκη/ βιβλίο.
5. Αφίσα για την πρόσκληση προσφοράς λογοτεχνικών βιβλίων στη βιβλιοθήκη.
6. Επιστολές σε εκδοτικούς οίκους και βιβλιοπωλεία περιοχής για δωρεά εφηβικών βιβλίων.
7. Αφίσα για την ομαδοσυνεργατική δράση με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα παιδικού βιβλίου.
8. Λίστες βιβλίων εφηβικού/νεανικού ενδιαφέροντος.
9. Ομαδοσυνεργατικά pptx, ηλεκτρονικά βιβλία, ομαδικές, ατομικές μαθητικές εργασίες (Βιβλιοκουτιά, «Ανοιχτά βιβλία») από τις φιλοαναγνωστικές δράσεις που πραγματοποιήθηκαν.
10. Καλλιτεχνήματα μαθητών/τριών για την αισθητική αναβάθμιση βιβλιοθήκης.
11. Τα πρακτικά σχεδιασμού, στοχοθεσίας, υλοποίησης και αποτίμησης των δράσεων, τα φύλλα εργασίας, το παραχθέν υλικό και οι ανατροφοδοτήσεις μαθητών/τριών από τη συμμετοχή τους στις δράσεις αρχειοθετήθηκαν και βρίσκονται στη διάθεση των εκπαιδευτικών του σχολείου.
12. Παρουσιάσεις των προγραμμάτων και δράσεων ομάδας δράσης βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα και το Facebook του σχολείου (φωτογραφικό υλικό, έργα των μαθητών/τριών κλπ.).

Υλικό που αξιοποιήθηκε:

- Δυνατότητες πλατφόρμας mylib.
- Συμπεράσματα από απαντήσεις μαθητών/τριών στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο.
- Παλιοί τίτλοι βιβλίων και παλιό βιβλίο δανεισμού βιβλιοθήκης.
- Υπάρχουσα υλικοτεχνική υποδομή βιβλιοθήκης.
- Λογοτεχνικά βιβλία που δανείστηκαν οι μαθητές/τριες από τη βιβλιοθήκη (τεκμηρίωση στο βιβλίο δανεισμού). Τα λογοτεχνικά βιβλία «Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της», Άλκη Ζέη, Εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα, 2011 και «Με μολύβι φάμπερ νούμερο δύο», Άλκη Ζέη, Μεταίχμιο, Αθήνα 2013.
- Οι ταινίες «Ο κύκλος των χαμένων ποιητών» (1989) και «Τα φανταστικά ιπτάμενα βιβλία του κ. Μόρις Λέσμορ» (2012).
- Καλές πρακτικές και προγράμματα που έχουν εφαρμοστεί σε άλλα σχολεία μέσω ιστοσελίδων, ερευνών και ανακοινώσεων.

Επιμορφώσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Δεν πραγματοποιήθηκαν επιμορφώσεις από κάποιον φορέα σχετικά με τη βιβλιοθηκονομία, αλλά έγιναν συναντήσεις και συζητήσεις στο πλαίσιο ανταλλαγής καλών πρακτικών για την οργάνωση και λειτουργία της σχολικής βιβλιοθήκης με Υπευθύνους σχολικών και δημοτικών βιβλιοθηκών της περιοχής.